

The Model of Disabled Sports Development in the Championship Field (Case Study: Iraq)

Abdallah Alghali¹, Hamidreza Mirsafian^{2✉}, Masoud Naderian³

1. PhD Candidate, Department of Sport Management, Faculty of Sport Sciences, University of Isfahan, Isfahan, Iran.
E-mail: ah6674696@gmail.com
2. Corresponding Author, Associate Professor, Department of Sport Management, Faculty of Sport Sciences, University of Isfahan, Isfahan, Iran.
E-mail: h.mirsafian@spr.ui.ac.ir
3. Associate Professor, Department of Sport Management, Faculty of Sport Sciences, University of Isfahan, Isfahan, Iran.
E-mail: M.naderian@spr.ui.ac.ir

Article Info

Article type:

Research Article

Article history:

Received:

Received in revised form:

Accepted:

Published online:

Keywords:

*development of sports,
disabled sports federation,
national paralympic committee,
disabled of war*

ABSTRACT

Introduction: This research has been conducted with the aim of qualitative and quantitative analysis of the influencing factors on development of disabled sports in championship field in Iraq.

Methods: This research is a mixed-methods, exploratory study in which the factors affecting on development of disabled sports in championship field in Iraq were discovered through semi-structured interviews and then, presented in a conceptual model. Additionally, the impact of each of the discovered factors was determined with employing the structural equation modeling.

Results: Based on the results, efforts towards changing the societal attitudes towards sports in Iraq, as well as fostering a culture of acceptance and belief in the abilities of disabled in this country, and overcoming gender discrimination and inequalities in this field, adhering to principles of fairness in sports appointments, rebuilding and developing infrastructure for disabled sports, amending relevant laws, along with political and religious supports, and on the other hand, the involvement of various media in that country can help in the development of championship disabled sports at both national and international levels, despite the further destruction of sports infrastructure in this country during multiple wars.

Conclusion: Based on the results, it is recommended to senior officials in disabled sports in Iraq to strive towards the development of championship disabled sports in that country based on the concepts and factors discovered in this research.

Cite this article: Alghali, A., Mirsafian, H., & Nadeian, M. (2024). The Model of Disabled Sports Development in the Championship Field (Case Study: Iraq). *Sport Management Journal*, 56 (1), 1-20. DOI: <https://doi.org/00000000000000000000>

In Press

Extended Abstract

Introduction

Nowadays, despite the advancement of modern societies and the emergence of new technologies, as well as the expansion of healthcare facilities, the statistics of disability worldwide remain high for various reasons such as the prevalence of physical and mental illnesses, on one hand, and the occurrence of regional and international conflicts and wars, on the other hand. Iraq is one of the countries with the highest number of disabled individuals. One of the factors that significantly affects the improvement of physical abilities and mental health issues of disabled individuals is their participation in sports activities. In this regard, the importance and impact of their participation in competitive and professional sports activities are higher due to the challenging nature of sports, competition, and the ups and downs in this field. Therefore, this research was conducted with the aim of investigating and discovering the factors influencing the development of sports champions in Iraq.

Methods

The method of this research is survey. In this research, both qualitative (to discover the factors influencing the development of disabled sports champions in Iraq) and quantitative (to determine the impact of each of the discovered factors on the development of disabled sports in this country in the champion aspect) methods were employed. Hence, 21 experts in the field of disabled sports champions in Iraq participated in the interview process of this research. Additionally, 268 experts familiar with the situation of disabled sports champions in Iraq responded to the questionnaires provided in this research. Moreover, three software including SPSS, Maxqda, and Amos were employed for data analysis.

Results

After analyzing the interviews, involved a coding process in three stages, it is resulted in finding 238 open codes, 99 axial codes, and 29 selective codes. The results of the interviews indicated that various factors have an impact on the development of champion sports for disabilities in Iraq. Indeed, six factors including: attitude, education, individual, managerial, occupational, and communication, have been effective on the research subject. In details, in the field of background factors, five factors such as: culture, society, infrastructure, legal, and the country's sports status, have been influential on the development of champion sports for disabled individuals in Iraq. In the field of intervening factors, eight factors including: acceptance of people with disabilities, facilities, media, advertising and incentives, standardization, religion, and politics have been influential. Regarding the strategies and approaches related to the development of champion sports for disabled individuals in Iraq, nine strategies have been discovered such as: changing attitudes, culturalization, societal change, management, infrastructure, law, planning, media and advertising, and political strategies. Finally, with the optimal implementation of the proposed strategies, it is expected that champion sports for disabled in Iraq will succeed in three areas including: physical health, development of various dimensions of disabled sports, and enhancing Iraq's international status.

Conclusion

Based on the concepts explored from this research, efforts to change the community's attitude, especially managers and policymakers in the field of disabled sports in Iraq, to the potential and abilities of disabled athletes in this country, along with more media attention to champion sports for disabled individuals, can be the beginning of a successful story of developing champion sports for disabled individuals in this country. A narrative that, without the appointment of qualified individuals in various management fields, amending, changing, and improving the laws enacted in this area, adhering to proper and efficient educational methods, establishing international communications with other powerful countries in this field, and the support of political and religious leaders in this country, and on the other hand, using internal and external incentives to enhance the motivation of disabled athletes, will not have a pleasant ending.

Ethical Considerations

The authors hereby confirm that the research study mentioned in this article titled [The Model of Disabled Sports Development in the Championship Field (Case Study: Iraq)] has received the necessary ethics approval and informed consent has been obtained from the participants involved. This statement serves as an assurance that the study has been conducted in accordance with ethical guidelines and all necessary steps have been taken to ensure the protection of the participants' rights and welfare.

Funding

This research received no specific grant from any funding agency in the public, commercial, or not-for-profit sectors.

Authors' contribution

This article is written based on the PhD dissertation of the first author of the article. The second and third authors were contributed as supervisor and advisor of the dissertation, respectively.

Conflict of interest

The authors declare that they have no known competing interests that could have appeared to influence the work reported in this paper.

Acknowledgments

The authors express their sincer thanks and appreciations to all professors and experts participated in this research.

مدیریت ورزشی

الگوی توسعه ورزش معلولین در بعد قهرمانی (مطالعه موردی: کشور عراق)

عبدالرحمن الغالی^۱ ID، حمیدرضا میرصفیان^۲ ID، مسعود نادریان^۳ ID

۱. گروه مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران. رایانامه: ah6674696@gmail.com

۲. نویسنده مسؤل، گروه مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران. رایانامه: H.mirsafian@spr.ui.ac.ir

۳. گروه مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران. رایانامه: M.naderian@spr.ui.ac.ir

اطلاعات مقاله	چکیده
<p>نوع مقاله: مقاله پژوهشی</p> <p>تاریخ دریافت:</p> <p>تاریخ بازنگری:</p> <p>تاریخ پذیرش:</p> <p>تاریخ انتشار:</p> <p>کلیدواژه‌ها: توسعه ورزش، فدراسیون ورزش معلولین، کمیته ملی پارالمپیک، معلولین جنگی</p>	<p>مقدمه: این پژوهش با هدف بررسی کیفی و کمی عوامل اثرگذار بر توسعه ورزش معلولین کشور عراق در بعد قهرمانی انجام شد.</p> <p>روش پژوهش: این پژوهش آمیخته از نوع اکتشافی بوده که در آن عوامل اثرگذار بر توسعه ورزش معلولین کشور عراق در بعد قهرمانی با استفاده از مصاحبه های عمیق نیمه ساختار یافته کشف شده و در قالب یک مدل مفهومی ارایه گردیده است. همچنین، میزان اثر هر یک از عوامل کشف شده بر توسعه ورزش قهرمانی معلولین این کشور با استفاده از مدل سازی معادلات ساختاری تعیین گردید.</p> <p>یافته ها: بر اساس نتایج حاصله، تلاش در جهت تغییر در نگرش جامعه ورزش عراق و همچنین فرهنگ سازی صحیح در جهت قبول و باور توانایی های معلولین در این کشور و عبور از تبعیض ها و نابرابری های جنسیتی در این حوزه، رعایت اصول شایسته سالاری در انتصابات ورزشی، بازسازی و توسعه زیرساخت های ورزش معلولین، اصلاح و تعدیل قوانین مرتبط، در کنار حمایت های سیاسی و مذهبی، و از جهتی دیگر، همراهی رسانه های مختلف در این کشور می تواند علیرغم تخریب بیشتر زیرساخت های ورزشی این کشور در طول جنگ های متعدد، به توسعه ورزش قهرمانی معلولین این کشور در حوزه ملی و بین المللی کمک نماید.</p> <p>نتیجه گیری: بر این اساس به مسئولین ارشد ورزش معلولین کشور عراق پیشنهاد می گردد تا با توجه به مفاهیم و عوامل کشف شده در این پژوهش در جهت توسعه ورزش قهرمانی معلولین در این کشور تلاش نمایند.</p>

استناد: الغالی عبدالرحمن؛ میرصفیان، حمیدرضا؛ و نادریان، مسعود (۱۴۰۳). الگوی توسعه ورزش معلولین در بعد قهرمانی (مطالعه موردی: کشور عراق). نشریه مدیریت ورزشی، ۲ (۴)، ۲۰-۱.

DOI: <http://doi.org/00000000000000000000000000000000>

© نویسندگان.

ناشر: دانشگاه تهران، دانشکده علوم ورزشی و تندرستی.

مقدمه

معلولیت به عنوان یک پدیده اجتماعی در تمام جوامع وجود داشته و واقعیتی غیر قابل انکار در هر منطقه و کشور در جهان از گذشته تا به امروز بوده است. در دنیای امروز علیرغم پیشرفت جوامع و ظهور تکنولوژی های جدید و گسترده شدن امکانات بهداشتی و درمانی، آمار معلولیت در جهان بدلائل مختلف مانند شیوع بیماریهای جسمی و روانی نوظهور از یک جهت، و وقوع جنگ و منازعات منطقه ای و بین المللی از جهتی دیگر همچنان بالا است، و حتی در برخی از مناطق در دنیا تعداد معلولین ذهنی و جسمی بسیار بیشتر از میانگین طبیعی آن در دنیا می باشد (بهمنی، بخشایش و حمزه لویی، ۲۰۱۳). سازمان بهداشت جهانی^۱ معلولیت را طیف گسترده ای از اختلالات و محدودیت های فردی می داند که به محدودیت و یا عدم توانایی در اجرای وظایف طبیعی افراد منجر شده که با توجه به سن، جنسیت، شرایط فرهنگی و اجتماعی آنها به طرق مختلفی بر زندگی افراد اثرگذار است (سازمان بهداشت جهانی، ۲۰۲۴). بر اساس آمار منتشر شده توسط سازمان بهداشت جهانی در سال ۲۰۲۴ تعداد افراد معلول در سراسر جهان ۱/۳ میلیارد نفر تخمین زده شده است که این تعداد در حدود ۱۰ تا ۱۵ درصد جمعیت جهان را تشکیل می دهد (سازمان بهداشت جهانی، ۲۰۲۴). در حقیقت وجود این تعداد انسان ناتوان و معلول در جهان، مسئله معلولیت را به موضوعی مهم در دنیا تبدیل کرده است. معلولیت به دلایل مختلفی همچون عوامل مادرزادی و ژنتیکی، بیماری، حوادث و تصادفات و البته جنگ و نزاع های قبیله ای، گروهی و بین المللی بوجود می آید. افراد معلول و ناتوان علیرغم توجه به دلیل معلولیت به ناچار ملزم به تغییر در سبک زندگی و به دلیل عدم قرار گرفتن در جایگاه نامناسب اجتماعی خود به سمت انزوا پیش می روند که این موضوع می تواند سلامت جسمی و روانی این افراد را تهدید نماید (آقاجانی، مجیدی و عسگری، ۲۰۱۳). به همین جهت انجام هرگونه تلاش برای ارتقای سلامت جسمی و روانی افراد معلول در هر جامعه ای می تواند ارزشمند باشد.

یکی از حوزه های اثرگذار بر ارتقای توانایی های بدنی و بهبود مشکلات روانی معلولین مشارکت آنها در فعالیت های ورزشی است که اهمیت و اثر حضور آنها در فعالیت های ورزشی رقابتی و حرفه ای، به سبب ماهیت پرچالش ورزش و رقابت و فراز و نشیب های موجود در آن، دوچندان می باشد (جارما، دیکسترا، گیرتسنز و دکر، ۲۰۱۴). از جهتی دیگر تلاش در جهت رونق بخشیدن به رقابت های ورزش معلولین به سبب اثرگذاری بر محورهای انگیزشی معلولان غیر فعال، در جهت آغاز مشارکت آنها در فعالیت های ورزشی، می تواند حایز اهمیت باشد. اما علیرغم اهمیت این موضوع، توجه به ورزش معلولین و بصورت ویژه تلاش در جهت افزایش مشارکت معلولین در رقابت های ورزشی ملی و بین المللی در بیشتر کشورهای در حال توسعه در جهان به صورت مطلوبی انجام نمی گردد (آقاجانی، مجیدی و عسگری، ۲۰۱۳).

أساساً موضوع معلولیت در حوزه ورزش تعاریف و پیچیدگی های مختص خود را دارد و افراد معلول به شرط معلولیت در یکی از اعضای بدن خود امکان رقابت با دیگر معلولان را ندارند. در حقیقت افراد معلول در حوزه ورزش به سبب برقراری عدالت در مسابقات ورزشی با توجه به نوع معلولیت خود در کلاس معلولیتی مخصوص به خود قرار می گیرند و فقط افراد هر کلاس معلولیت امکان حضور در رقابت های ورزشی را خواهند داشت چرا که اندکی تفاوت در وضعیت و توانایی جسمانی معلولان می تواند موجب برتری چشمگیر آنها در مسابقات مختلف گردد. کلاس بندی ها که از سال ۱۹۴۰ و به همت لودویگ گوتمن^۲ در بیمارستان استوک مندویل^۳ در انگلستان آغاز شد پس از فراز و نشیب های بسیار و تغییرات مختلف در جهت رعایت عدالت و انصاف برای معلولان به شکل امروزی تعیین گردید (کمیته بین المللی پارالمپیک، ۲۰۰۷). بصورت کلی کلاس بندی معلولان در دو حوزه انجام می گردد: حوزه اول شامل کلاس بندی ورزشی قطع عضو است که در ورزش های مختلف به منظور آسان کردن رقابت و منصفانه بودن

1. World Health Organization

2. Jaarsma, Dijkstra, Geertzen, & Dekker

3. Lodrik Gutman

4. Stoke Mandeville Hospital

آن میان افرادی با قطع عضوهای مختلف حضور دارند استفاده می‌شود. این کلاس‌بندی توسط سازمان بین‌المللی ورزش‌های معلولین تعیین گردیده است. در این کلاس بندی، هر ورزش ساختار مدیریت خاص و ویژه ای برای افراد قطع عضو دارد.^۱ حوزه دوم کلاس بندی معلولان بر اساس فلج مغزی افراد است. این روش نظامی است که ورزشکاران فلج مغزی با درجه‌های متفاوت برای رقابت منصفانه در برابر یکدیگر به رقابت می‌پردازند. این نوع کلاس بندی توسط اتحادیه بین‌المللی ورزش‌ها و رفاه فلج مغزی‌ها انجام شده است.^۲ به صورت کلی این کلاس‌ها را می‌توان کلاس‌های فراویلچر، ویلچر و کلاس‌های ایستاده گروه‌بندی کرد.^۳ نکته حایز اهمیت آنجا است که افراد پیوند اعضا، مبتلایان به مرض قند و صرع را دربر نمی‌گرفته‌است؛ زیرا معلولیت باید دائمی باشد (کمیته بین‌المللی پارالمپیک، ۲۰۰۷).

اصولاً کلاس‌بندی ورزشی معلولان در سه یا چهار گام انجام می‌شود. گام نخست، معمولاً ارزیابی پزشکی است. دومین گام، معمولاً ارزیابی عملی است. این مرحله ممکن است دو بخش را در برگیرد: مشاهده ورزشکار در هنگام تمرین و مشاهده ورزشکار در هنگام مسابقه. به جز ورزشکار افراد دیگری در این فرایند شرکت دارند، شامل کلاس‌بندی‌کنندگان انفرادی، کلاس‌بندی‌کنندگان پزشکی، کلاس‌بندی‌کنندگان فنی، کلاس‌بندی‌کننده ارشد، رئیس کلاس‌بندی، پانل کلاس‌بندی و کمیته کلاس‌بندی. این نوع کلاس بندی ورزشی معلولین یک کلاس بندی بین‌المللی بوده و همه کشورها موظف به رعایت این کلاس بندی در هنگام برگزاری مسابقات معلولین هستند (کمیته بین‌المللی پارالمپیک، ۲۰۰۷).

کشور عراق یکی از این کشورها است که تعداد معلولین در این کشور به واسطه حضور آن در جنگ‌های مختلف بسیار بالا است (وزارت ورزش و جوانان عراق، ۲۰۲۴).^۴ در حقیقت، این کشور از سال ۱۹۸۰ تاکنون به صورت‌های مختلف درگیر ناآرامی‌های نظامی بین‌المللی، ملی و منطقه‌ای بوده که همه این حوادث منجر به معلولیت تعداد زیادی از مردان، زنان و کودکان این کشور شده است. بر اساس آمار منتشره از وزارت ورزش و جوانان عراق (۲۰۲۴)، حضور این کشور در سال ۱۹۸۰ در جنگ با ایران، در سال ۱۹۹۱ در جنگ با کویت، در سال ۲۰۰۳ در جنگ با آمریکا، در سال ۲۰۱۴ در جنگ با گروه تکفیری داعش، و همچنین در سال ۲۰۱۹ در شلوغی‌های داخلی منجر به معلولیت حدود چهار میلیون نفر در این کشور شده است. به بیانی دیگر در حدود یازده درصد از جمعیت این کشور را جانبازان و معلولین تشکیل می‌دهند. واضح است که این آمار عراق را به یکی از پرمعلول‌ترین کشورهای جهان تبدیل کرده است (العربی الجدید، ۲۰۲۴). اما علی‌رغم این موضوع، شرایط ورزش معلولین در این کشور و به ویژه در حوزه ورزش قهرمانی بسیار نامناسب بوده به نحوی که علی‌رغم تعداد زیاد معلولین و پتانسل بالای آنان در حوزه ورزش تاکنون موفقیت‌های اندکی در حوزه ملی و بین‌المللی کسب کرده‌اند. به بیانی واضح تر، کشور عراق تاکنون در هشت دوره از رقابت‌های پارالمپیک شرکت کرده و اولین حضور این کشور مربوط به مسابقات پارالمپیک ۱۹۹۲ بارسلونا بوده است. اما علی‌رغم تعداد بالای معلولین در این کشور، رتبه عراق در کل این رقابت‌ها بهتر از رتبه ۷۴ نبوده است (کمیته بین‌المللی پارالمپیک، ۲۰۲۴). ورزش معلولین این کشور در حوزه رقابت‌های بین‌المللی نیز به مانند رقابت‌های پارالمپیک موفقیت زیادی نداشته و ورزشکاران معلول این کشور علی‌رغم پتانسیل و توانایی بالای خود هنوز امکان حضور و موفقیت در بیشتر رشته‌های ورزشی را ندارند (کمیته بین‌المللی پارالمپیک، ۲۰۲۴). یکی از عمده دلایل این موضوع عدم برخورداری این کشور از زیرساخت‌های استاندارد

1. International Sports Federation of the Disabled

۲. کلاس‌ها در نظام کلاس‌بندی ورزش‌های قطع عضو عبارتند از: ۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۷، ۸ و ۹. چهار کلاس نخست برای افرادی با قطع اعضای پایین‌تنه، و از ۵ تا ۸ برای افرادی با قطع اعضای بالاتنه هستند.

۳. The Cerebral Palsy International Sports and Recreation Association

۴. این حوزه کلاس بندی شامل هشت کلاس سی پی ۱، سی پی ۲، سی پی ۳، سی پی ۴، سی پی ۵، سی پی ۶، سی پی ۷ و سی پی ۸ می‌باشد. سی پی ۱ کلاس مربوط به فراویلچر است، سی پی ۲، سی پی ۳ و سی پی ۴ کلاس‌های مرتبط با ویلچر و سی پی ۵، سی پی ۶، سی پی ۷ و سی پی ۸ کلاس‌های ایستاده هستند.

۵. وزارة الشباب والرياضة فی جمهورية العراق

6. International Paralympic Committee

ویژه ورزش معلولین می باشد (عبدالمیر، شالان، ۲۰۲۰). چرا که درگیری عراق در جنگ های مختلف در چهار دهه اخیر منجر به ایجاد اثراتی غیر قابل جبران بر ساختار ورزش این کشور بوده است. از منظر سیاسی نیز سالها جنگ، خشونت و تنش در عراق باعث شده که توجه به ورزش قهرمانی و به ویژه در حوزه ورزش معلولین در آن کشور به حاشیه برود. از جهتی دیگر و از منظر اقتصادی نیز این کشور علیرغم وجود منابع غنی نفتی، هنوز در سطح درآمدی مطلوبی قرار نداشته و سرمایه کافی برای سرمایه گذاری در حوزه ورزش و به ویژه ورزش معلولین و بازسازی امکانات و تجهیزات ورزشی مورد نیاز برای این حوزه از ورزش وجود ندارد (عبدالمیر، شالان، ۲۰۲۰). سرمایه گذاران داخلی و خارجی نیز عزمی برای سرمایه گذاری در این کشور، بدلیل بی ثباتی فرساینده حاکم بر آن، نداشته که این نیز خود دلیلی مضاعف بر رکود توسعه در حوزه زیرساخت های ورزشی در این کشور است (عبدالمیر، شالان، ۲۰۲۰). از منظر اجتماعی، تفکرات محافظه کارانه و سنتی از یک جهت مانع از افزایش تقاضا برای مشارکت بیشتر معلولین در رقابت های ورزشی بوده، و از جهتی دیگر مانع از توسعه ورزش های مدرن و پیشرفته برای معلولین در این کشور می باشد که نتیجه آن رکودی پایدار در حوزه ورزش معلولین در آن کشور خواهد بود (ریاح و غایدا، ۲۰۲۱). همچنین از منظری دیگر، نداشتن سیاست های کارآمد در حوزه ورزش ملی و بین المللی معلولین در این کشور از یک جهت، و نبود حمایت های دولتی از ورزش معلولین در حوزه قهرمانی به مانعی بزرگ برای توسعه این حوزه از ورزش تبدیل شده است (حمدان، ۲۰۱۶). از منظر مذهبی نیز تفکرات مذهبی رادیکال و قدیمی مانع از توسعه ورزش معلولین در حوزه قهرمانی، به ویژه در زمینه مشارکت زنان معلول در این کشور می باشد (استمپل، ۲۰۰۶). به همین جهت ورزش معلولین عراق در حوزه قهرمانی، به مانند دیگر حوزه های ورزش در آن کشور از شرایط مناسبی برخوردار نبوده که نتیجه آن منجر به افزایش مشکلات جسمی و روانی معلولین در این کشور می گردد (نجاح و عبدالعالم، ۲۰۲۳). بر این اساس، بررسی و کشف عوامل اثرگذار بر توسعه ورزش معلولین این کشور در حوزه ورزش قهرمانی و در سطوح ملی و بین المللی از اهمیت ویژه ای برخوردار می باشد.

در بررسی اندک پژوهش های انجام شده در حوزه ورزش معلولین کشور عراق در بعد قهرمانی می توان به پژوهش ابراهیم و حسین (۲۰۱۹) اشاره کرد که با هدف بررسی نحوه حضور تیم والیبال نشسته عراق در سال های ۱۹۷۸-۱۹۹۶ انجام شده است. پژوهشگران در این تحقیق گزارش دادند که علیرغم بهره مندی عراق از تعداد معلولین زیاد و وجود استعداد های بلقوه در این کشور، هنوز والیبال نشسته عراق به جایگاه مطلوب خود در جهان دست پیدا نکرده است. آنها عدم برنامه ریزی های استراتژیک در طی سالیان متمادی را به همراه عدم تاسیس، تعمیر و رسیدگی به زیرساخت های مورد نیاز این ورزش، در کنار عدم انجام صحیح فرایندهای استعداد یابی در این رشته را از عوامل عدم پیشرفت مناسب این رشته ورزشی می دانند. در پژوهشی دیگر نجاح و عبدالعالم (۲۰۲۳) در بررسی وضعیت ورزش وزنه برداری معلولین کشور عراق، وضعیت تیم ملی این کشور را مناسب، اما با فاصله زیاد از کشور های موفق در این حوزه می دانند. آنها ارتقای انگیزه معلولین به جهت مشارکت بیشتر در رقابت های این رشته ورزشی، به همراه توجه بیشتر مسئولین ورزش معلولین کشور عراق را از عوامل ارتقای این رشته ورزشی می دانند. در پژوهشی دیگر که با هدف مقایسه میزان موفقیت در رقابت های ورزشی میان معلولین مادرزادی و معلولین ناشی از تصادفات و حوادث در کشور عراق انجام شده بود، نجف (۲۰۲۰) گزارش داد که افراد دارای معلولیت مادرزادی دارای موفقیت بیشتری در مسابقات

1Abdul Amir & Shaalan

2Riyadh & Ghaida

3Hamdan

4Stempel

5Najah & Abdul-ameer

6Ibrahim & Hussein

7Najaf

ورزشی و در سطوح بالای رقابتی هستند. این پژوهشگر قبول و هماهنگی فرد با معلولیت خود، اجتماعی شدن بیشتر معلولین مادرزادی و کودکی بهتر این گروه از معلولان را از جمله دلایل موفقیت آنها در رقابت های ورزشی در عراق می داند. به زعم وی توجه به نیازهای روانشناختی معلولین حوادث و جنگ در کشور عراق می تواند به موفقیت های ورزشی بیشتر آنها در سطوح بالای رقابتی کمک نماید. در پژوهشی دیگر، ترهونی^۱ (۲۰۲۰) در بررسی میزان دسترسی معلولین شهر بصره به امکانات تفریحی و ورزشی این شهر گزارش داد که امکان دسترسی این اماکن برای معلولین از منظر ساختاری به صورت مناسب و مطلوب مهیا نشده است. در این پژوهش عدم توجه به همه حوزه های ورزش معلولین در کشور عراق مورد انتقاد پژوهشگر قرار گرفته است. بصورت کلی و در قالب یک جمع بندی از مطالب ارایه شده می توان بیان داشت که ورزش قهرمانی معلولین کشور عراق علیرغم تعداد بالای معلولین در این کشور و توانایی بالای این گروه از افراد مورد توجه مسئولین مربوطه قرار نگرفته و به نحوی در این کشور عقیم مانده است. به همین جهت هر گونه تلاش در جهت بررسی و کشف علل و عوامل اثرگذار بر توسعه این حوزه از ورزش در عراق می تواند ارزشمند باشد.

روش‌شناسی پژوهش

روش پژوهش حاضر آمیخته از نوع اکتشافی بوده است. همچنین، این پژوهش از لحاظ هدف کاربردی و از لحاظ نحوه اجرا در دسته تحقیقات میدانی قرار دارد. در این پژوهش از دو روش کیفی (به منظور کشف عوامل اثرگذار بر توسعه ورزش معلولین در بعد قهرمانی در کشور عراق) و کمی (با هدف تعیین میزان اثر هر یک از عوامل کشف شده بر توسعه ورزش معلولین این کشور در بعد قهرمانی) استفاده شده است.

در بخش کیفی پژوهش برای بدست آوردن اطلاعات، از مصاحبه های عمیق نیمه ساختار یافته بر اساس اصول گراند تیوری^۲ استفاده شد. سپس داده های بدست آمده از مصاحبه ها به روش کد گذاری ساختارمند و سیستماتیک (اشتراس و کوربین^۳، ۱۹۹۲) در سه مرحله کدگذاری شده تا عوامل اثرگذار بر توسعه ورزش معلولین در بعد قهرمانی در کشور عراق مشخص گردند. به همین منظور ۲۱ نفر از خبرگان آگاه به وضعیت و شرایط کلی ورزش معلولین کشور عراق از فدراسیون ورزشهای معلولین، مسئولین و مدیران کمیته ملی پارالمپیک، مدیران تیم های ملی پارالمپیک این کشور، اساتید دانشگاهی و همچنین پیشکسوتان ورزش معلولین در این کشور به صورت هدفمند برای شرکت در مصاحبه ها انتخاب شدند. مصاحبه ها در محل کمیته ملی پارالمپیک کشور عراق و یا دفتر کار افراد منتخب انجام شد. سوالات مصاحبه ها در قالب ۵ بخش مدل ساختارمند اشتراس و کوربین (۱۹۹۲) تعیین گردید. قبل از آغاز مصاحبه ها، اطلاعات لازم شامل هدف از انجام این پژوهش به همراه آگاه سازی مصاحبه شوندگان در ارتباط با موضوع پژوهش انجام گردید. زمان انجام مصاحبه ها بین ۲۶ تا ۶۴ دقیقه بود. مصاحبه ها به زبان عربی و توسط یکی از پژوهشگران با ملیت و زبان مادری عراقی انجام گرفت. برای ترجمه صحیح و دقیق مفاهیم مصاحبه ها و انتقال بدون اشکال اطلاعات حاصل از فرایند مصاحبه، از روش تلفیقی روند ترجمه در پژوهش سازمان اروپایی پژوهش^۴ استفاده شد. به این صورت که مصاحبه های انجام شده به زبان عربی توسط دو مترجم واجد شرایط به صورت مستقل به زبان فارسی ترجمه گردید. سپس مصاحبه های ترجمه شده با یکدیگر مقایسه شده و اندک تناقضات و ابهامات میان آنها رفع گردید. در ادامه و به منظور تایید صلاحیت این فرایند، مصاحبه های ترجمه شده به فارسی مجدداً توسط دو مترجم واجد شرایط دیگر به صورت مستقل به زبان عربی بازترجمه شد و دو

1 Tarhuni

2. Grounded Theory

3Straus & Corbin

4 . EORTC

نسخه مصاحبه های عربی اولیه و مصاحبه های حاصل از بازترجمه به زبان عربی توسط این متارجمین با یکدیگر مقایسه گردید. عدم وجود تناقض و ابهام در میان این دو نسخه از مصاحبه ها نشان از صلاحیت فرایند ترجمه مصاحبه ها به زبان فارسی داشت. از نرم افزار مکس کیو دی ای (ورژن ۱۰) نیز برای کدگذاری داده های بدست آمده از مصاحبه ها استفاده شد. لازم به ذکر است که همه ملاحظات اخلاقی مرتبط با انجام پژوهش در این تحقیق رعایت گردید.

در بخش کمی پژوهش به منظور مشخص کردن میزان تاثیر و اوزان رگرسیونی هر یک از عوامل اثرگذار بر توسعه ورزش معلولین در بعد قهرمانی در کشور عراق، پرسش نامه ای محقق ساخته که بر اساس نتایج کدگذاری قسمت کیفی پژوهش ساخته شد و شامل ۹۹ گویه بود که به روش پنج امتیازی لیکرتی (از کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم) امتیازدهی شد. هر یک از این گویه ها بر اساس عوامل تشکیل دهنده عوامل علی (۲۴ گویه)، زمینه ای (۲۴ گویه)، مداخله گر (۱۹ گویه)، راهبردها (۲۱ گویه) و پیامدها (۱۱ گویه) بود. روایی صوری و محتوایی این پرسش نامه توسط ۱۰ نفر از اساتید مدیریت ورزشی دانشگاه های ایران و عراق تایید گردید. همچنین به منظور سنجش روایی سازه این پرسش نامه از آزمون تحلیل عاملی اکتشافی استفاده شد. برای سنجش پایایی پرسش نامه نیز از آزمون آلفای کرونباخ استفاده شد. بر اساس نتایج آزمون مذکور، پرسش نامه طراحی شده دارای پایایی مناسبی بوده است (عوامل علی: ۰/۸۴، عوامل زمینه ای: ۰/۸۸، عوامل مداخله گر: ۰/۸۴، راهبردها: ۰/۸۰، پیامدها: ۰/۷۸).

تعداد ۲۶۸ نفر از خبرگان فدراسیون ورزشهای معلولین عراق به همراه مسئولین و مدیران کمیته ملی پارالمپیک و مدیران تیم های ملی پارالمپیک این کشور و همچنین اساتید دانشگاهی و همچنین پیشکسوتان ورزش معلولین این کشور به صورت در دسترس برای مشارکت در بخش کمی و پاسخ به ابزار طراحی شده در این پژوهش انتخاب شدند. برای تعیین حجم نمونه از فرمول کوکران^۲ استفاده شد.

به منظور تحلیل نتایج بدست آمده از پرسش نامه ها از نرم افزار اسپس پی اسپس^۳ و برای طراحی و تعیین برازش مدل ساختاری پژوهش از نرم افزار ایموس^۴ وورژن ۲۳ استفاده گردید.

یافته های پژوهش

در این پژوهش، پس از بررسی مصاحبه ها فرایند کدگذاری در سه مرحله انجام شد که نتیجه آن یافتن ۲۳۸ کد باز، ۹۹ کد محوری و ۲۹ کد انتخابی بود. نتایج کدگذاری محوری و انتخابی این پژوهش در جدول شماره ۱ ارایه شده است.

- 1 . Maxqda
- 2 . Cochran
- 3 . SPSS
- 4 . AMOS

جدول ۱. نتایج حاصل از کدگذاری محوری و انتخابی پژوهش

IB Press

عامل	کد انتخابی	کد محوری
عوامل علی	نگرش	تلاش در جهت تغییر در نگرش و نگاه جنسیتی جامعه عراق به ورزش معلولین
		تلاش در جهت تغییر باور و نگاه جنسیتی مسئولین ورزش معلولین کشور عراق
		تلاش در جهت تغییر در نگرش و نگاه جنسیتی مراجع مذهبی کشور عراق نسبت به ورزش معلولین
عوامل فردی	آموزش	تشخیص نیاز های عمومی و تخصصی مربیان ورزش معلولین در عراق
		توسعه آموزش و پرورش مربیان متخصص در داخل کشور
		استفاده از تخصص ورزشکاران معلول بازنشسته در حوزه آموزش و مربیگری
عوامل مدیریتی	عوامل فردی	استفاده از تخصص و تجربیات مربیان کشور های معتبر در حوزه ورزش معلولین
		ارتقاء انگیزه و روحیه مشارکت ورزشکاران معلول در رقابت های ورزشی ملی و بین المللی
		تلاش در جهت خودباوری و اعتماد بنفس بیشتر ورزشکاران معلول در عراق
عوامل مدیریتی	عوامل مدیریتی	توسعه ذهنیت ورزشی در بین کودکان معلول عراقی
		توسعه شایسته سالاری در حوزه های مختلف مدیریتی ورزش معلولین در بعد قهرمانی
		برنامه ریزی راهبردی در حوزه ورزش معلولین با استفاده از الگو برداری از کشور های پیشرفته
ارتباطات	ارتباطات	استفاده از ورزشکاران معلول شایسته در امور مدیریتی
		استفاده از روش های استعدادیابی مدرن به جهت یافتن استعداد های بالقوه ورزشی
		استفاده از اصول مدیریت عملکرد در حوزه ورزش معلولین در بعد قهرمانی در کشور
عوامل شغلی	عوامل شغلی	ارزیابی عملکرد سازمانهای مرتبط با ورزش معلولین در بعد قهرمانی
		توسعه ارتباطات ویژه ورزشکاران معلول
		تاسیس پایگاه ها و اپلیکیشن های ارتباطات مجازی ویژه ورزشکاران معلول
عوامل فرهنگی	عوامل فرهنگی	تاسیس پایگاه اطلاعات علمی، ورزشی و آماری ویژه ورزش معلولین
		ایجاد ارتباطات ورزشی فرهنگی در حوزه ورزش معلولین با کشورهای پیشرفته
		ایجاد شغل مناسب برای ورزشکاران معلول قهرمان در کشور
عوامل زمینه ای	فرهنگ	ارتقاء امنیت شغلی ورزشکاران معلول قهرمان
		تعیین امتیاز برای شاغل شدن خانواده های ورزشکاران معلول قهرمان
		تغییر در فرهنگ و باور خانواده معلولین نسبت به اهمیت و ارزش توسعه ورزش معلولین در حوزه ملی و بین المللی
عوامل فرهنگی	عوامل فرهنگی	تغییر در فرهنگ جامعه نسبت به اهمیت و ارزش توسعه ورزش معلولین در حوزه ملی و بین المللی
		تغییر در فرهنگ جامعه ورزش عراق نسبت به اهمیت توسعه ورزش معلولین در حوزه قهرمانی
		توسعه فرهنگ اعتماد به توانایی معلولان ورزشکار در کشور عراق
زیرساخت های ورزشی	زیرساخت های ورزشی	تجهیز امکانات پیشرفته ورزش معلولین
		تعمیر و بازسازی زیرساخت های ورزش معلولین
		تاسیس اماکن ورزشی مدرن ویژه معلولین
جامعه	جامعه	تجهیز اماکن ورزشی برای حضور و استفاده معلولان ورزشکار در کشور
		توسعه خدمات رفاهی ویژه ورزشکاران معلول
		افزایش بودجه ورزش معلولین
عوامل قانونی	عوامل قانونی	توسعه عملکرد سازمانهای مرتبط با ورزش معلولین
		رونق رشته های مختلف ورزشی ویژه معلولان
		تاسیس رشته ورزش معلولین در دانشگاه های عراق
وضعیت ورزش کشور	وضعیت ورزش کشور	طراحی مسابقات داخلی و بین المللی ویژه معلولین
		ارتقاء جایگاه اجتماعی ورزشکاران معلول قهرمان در جامعه
		ایجاد تسهیلات به منظور تحصیل معلولین ورزشکار قهرمان در رشته علوم ورزشی
عوامل مداخله گر	عوامل قانونی	پذیرش قهرمانان ورزشی معلول در جامعه به عنوان قهرمانان ملی
		تصویب قوانین تسهیل کننده برای حضور بیشتر ورزشکاران معلول در فعالیت ها و رقابت های ورزشی
		تغییر قوانین نامناسب به جهت سهولت مشارکت ورزشکاران معلول در فعالیت ها و رقابت های ورزشی
عوامل مداخله گر	وضعیت ورزش کشور	تصویب قوانین حمایت کننده ورزش معلولین در کشور
		تامین اعتبارات مناسب در حوزه ورزش معلولین در کشور
		ارتقاء امنیت ورزشکاران معلول در جهت مشارکت در رقابت های ورزشی ملی و بین المللی
عوامل مداخله گر	وضعیت ورزش کشور	تلاش در جهت کاهش اثر جنگ ها و درگیریهای داخلی بر ورزش معلولین
		کاهش دخالت افراد غیرورزشی (سیاسی، مذهبی، فرهنگی و قومیتی) در ورزش معلولین
		فرهنگ سازی در جهت باور توانایی معلولین ورزشکار در جامعه
عوامل مداخله گر	وضعیت ورزش کشور	فرهنگ سازی در جهت توانایی ورزشکاران معلول در کسب مقام های بین المللی
		انتخاب مدیران ورزشی از میان ورزشکاران معلول

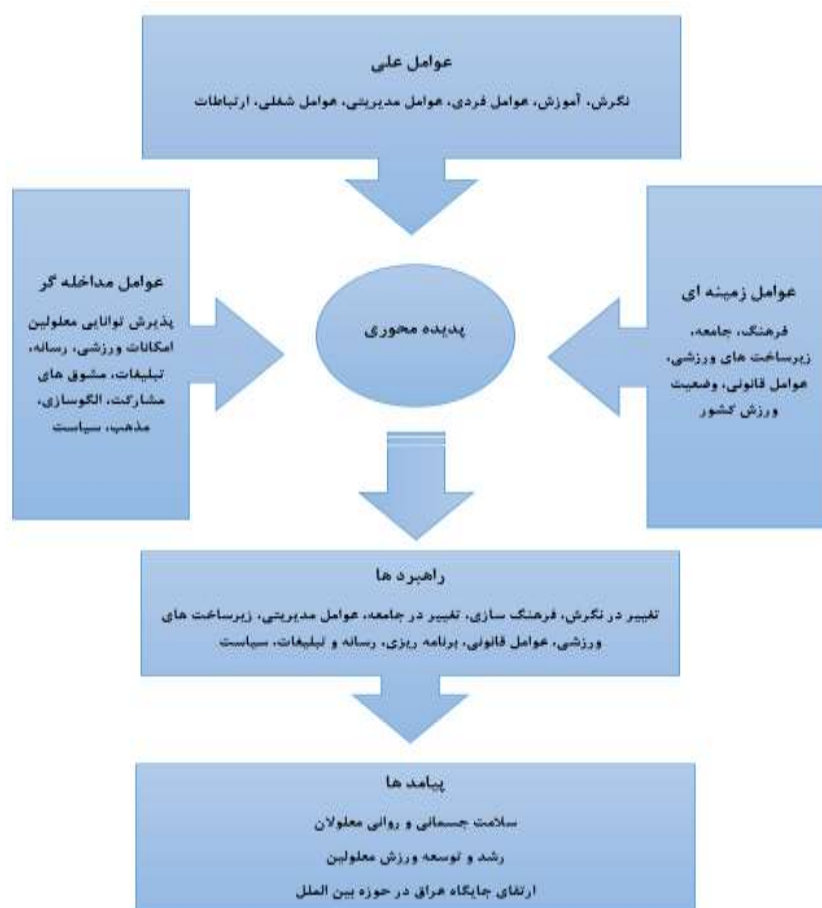
توسعه اماکن ورزشی ویژه ورزش معلولین	امکانات ورزشی	
افزایش امکانات و تجهیزات ورزشی مدرن ویژه ورزش معلولین		
توجه بیشتر رسانه های مختلف کشور عراق به ورزش معلولین	رسانه	
پوشش ورزش معلولین در رسانه های اجتماعی		
تبلیغ در جهت توسعه ورزش معلولین در کشور	تبلیغات	
رونق اسپانسرینگ در حوزه ورزش معلولین		
توسعه مشوق های مالی جهت مشارکت بیشتر معلولین در فعالیت های ورزشی قهرمانی	توسعه مشوق های مشارکت معلولان در فعالیت های ورزشی	
توسعه مشوق های معنوی جهت مشارکت بیشتر معلولین در فعالیت های ورزشی قهرمانی		
تقدیر مناسب از قهرمانان ورزشی معلول در مسابقات مختلف		
تامین نیاز خانواده های دارای ورزشکاران معلول قهرمان		
ایجاد الگوهای ورزشی مقبول در حوزه ورزش معلولین	الگو سازی	
آموزش قهرمانان ورزشی معلول با هدف ایجاد الگو برای ورزشکاران معلول		
تلاش در جهت تغییر نگرش و باور مراجع مذهبی به سبب ارایه مجوز مشارکت زنان و مردان معلول در رقابت های ورزشی	عوامل مذهبی	
ایجاد راهکارهای مذهبی در راستای حضور بیشتر بانوان ورزشکار عراقی در میادین ورزشی		
تلاش در جهت افزایش حمایت های دولت در حوزه ورزش معلولین (در هر دو جنسیت)	سیاست	
توسعه روابط سیاسی بین المللی اثرگذار بر ورزش معلولین کشور عراق		
برنامه ریزی به جهت تغییر در نگرش مسئولین ورزشی و جامعه ورزش کشور عراق نسبت به اهمیت و ارزش توسعه ورزش معلولین	تغییر نگرش	راهبردها
برنامه ریزی به جهت تغییر در نگرش مردم، جامعه و قومیت های مختلف کشور عراق نسبت به اهمیت و ارزش توسعه ورزش معلولین		
تلاش در جهت توسعه فرهنگ مردم و جامعه عراق نسبت به اهمیت و ارزش توسعه ورزش معلولین در حوزه ملی و بین المللی	فرهنگ سازی	
تلاش در جهت توسعه فرهنگ اعتماد به توانایی معلولان ورزشکار در کشور عراق		
تلاش در جهت توسعه جایگاه اجتماعی ورزشکاران معلول قهرمان در جامعه ورزش معلولین در جامعه	تغییر در جامعه	
تلاش در جهت ارتقای تسهیلات و امکانات مختلف برای ورزش کاران معلول قهرمان در جامعه عراق		
تلاش در جهت توسعه شایسته سالاری در حوزه های مختلف مدیریتی ورزش معلولین در بعد قهرمانی	عوامل مدیریتی	
انجام برنامه ریزی های راهبردی در حوزه ورزش معلولین		
ایجاد مشوق های لازم برای توسعه ورزش معلولین در عراق		
تجهیز تجهیزات، امکانات و زیرساخت های ویژه ورزش معلولین در کشور عراق	زیرساخت های ورزشی	
تلاش در جهت افزایش بودجه ورزش معلولین در کشور		
تلاش در جهت تصویب قوانین تسهیل کننده در حوزه ورزش معلولین	عوامل قانونی	
تلاش در جهت اصلاح قوانین بازدارنده در حوزه ورزش معلولین		
ایجاد رشته ورزش معلولین در دانشگاه	برنامه ریزی	
برگزاری لیگ ورزشی معلولین		
تدوین برنامه جامع ورزش معلولین		
ایجاد راهکارهای ورود بخش خصوصی به ورزش معلولین		
برنامه ریزی راهبردی ویژه رسانه های مختلف در عراق با هدف حمایت و رونق از ورزش معلولین در کشور	رسانه و تبلیغات	
تلاش با هدف رونق اسپانسرینگ در حوزه ورزش معلولین		
برنامه ریزی به جهت افزایش حمایت های دولت در حوزه ورزش معلولین	سیاست	
تلاش در جهت توسعه روابط سیاسی بین المللی اثرگذار بر ورزش معلولین کشور عراق		
توسعه اماکن تخصصی ورزش معلولین در تمامی شهرها	رشد و توسعه ورزش معلولین	
رشد و توسعه ورزش معلولین		

شناساندن توانمندی ورزشکاران معلول به سایر کشورهای پیشرفته		پیامدها
استفاده از توان بالقوه معلولین در سایر امور کشور		
افتخار آفرینی معلولین در ورزش جهانی معلولین		
ارتباط با معلولین سایر کشورها و استفاده از تجربیات آنها در ورزش معلولین		
حفظ و ارتقاء سلامت جسمی و روانی معلولین	سلامت روانی و جسمانی	
آرامش روانی خانواده‌های معلولین		
ایجاد انگیزه ورزشی در بین سایر معلولین		
مطرح شدن کشور عراق حوزه بین الملل در صورت کسب موفقیت های ورزشی در حوزه ورزش معلولین	ارتقای جایگاه کشور عراق در حوزه بین الملل	
ایجاد وحدت و غرور ملی بیشتر در جامعه عراق در زمان کسب موفقیت های ورزشی بین المللی در حوزه ورزش معلولین		

نتایج حاصل از کدگذاری مصاحبه ها نشان داد عوامل مختلفی بر توسعه ورزش قهرمانی معلولین در کشور عراق اثرگذار است. در حوزه عوامل علی، شش عامل: نگرش، آموزش، عوامل فردی، عوامل مدیریتی، عوامل شغلی، و ارتباطات بر پدیده محوری پژوهش اثرگذار بوده است. در حوزه عوامل زمینه ای نیز پنج عامل فرهنگ، جامعه، زیرساخت، عوامل قانونی، و وضعیت ورزش کشور بر توسعه ورزش قهرمانی معلولین عراق اثرگذار بوده است. در حوزه عوامل مداخله گر، هشت عامل پذیرش معلولین، امکانات، رسانه، تبلیغات و مشوق ها، الگوسازی، مذهب، و سیاست اثرگذار بوده است. در ارتباط با راهبردها و استراتژی های مرتبط با توسعه ورزش قهرمانی معلولین عراق، نه راهبرد تغییر نگرش، فرهنگ سازی، تغییر جامعه، مدیریت، زیر ساخت، قانون، برنامه ریزی، رسانه و تبلیغ، و سیاست استراتژی های کشف شده برای توسعه ورزش قهرمانی معلولین عراق بوده است. و در نهایت، در صورت اجرای بهینه راهبردهای پیشنهادی انتظار میرود که ورزش قهرمانی معلولین عراق در سه حوزه سلامت جسمانی، توسعه ابعاد مختلف ورزش معلولین، و ارتقای جایگاه کشور عراق در حوزه بین الملل موفق گردد.

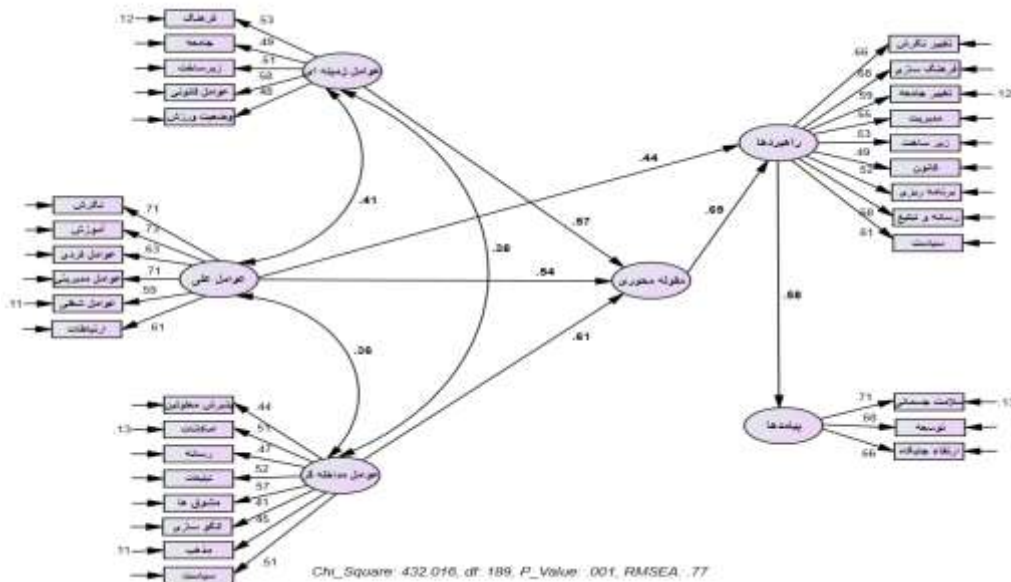
در ادامه بررسی نتایج پژوهش و در ارتباط با راهکارهای اساسی و ضروری مورد نیاز برای توسعه علمی ورزش قهرمانی معلولین در عراق هفت عامل کشف گردید که عبارتند از: بکارگیری آخرین دستاوردهای ورزش علمی جهان در ورزش باشگاهی و ملی عراق، واگذاری باشگاه ها به بخش خصوصی و بصورت کلی افزایش فرایند خصوصی سازی در حوزه های مختلف ورزش در آن کشور، اصلاح قوانین و مقررات ورزشی مرتبط با استفاده از دانشگاه ها و پژوهشگاه های عراق در سیاست گذاری، برنامه ریزی و همچنین حل مشکلات مدیریتی و تکنیکی و تاکتیکی تیم های ورزشی، ایجاد و توانمندسازی پارک های علم و فناوری در زمینه صنعت ورزش در عراق، ارتقای توانمندی بازاریابی و برندسازی ورزشی در عراق، فرهنگ سازی و اطلاع رسانی در ارتباط با پیوند مراکز علمی با ورزش حرفه ای و تهیه بانکهای اطلاعاتی در این ارتباط، و نظارت بر فرایند آموزش ورزش علمی در مدارس و دانشگاه ها به عنوان زمینه سازی برای آینده ورزش علمی کشور عراق از جمله راه حل های مناسب برای توسعه علمی ورزش ملی در عراق می باشند.

مدل مفهومی پژوهش که بر اساس الگوی ساختارمند و سیستماتیک اشتراس و کوربین (۱۹۹۲) طراحی گردیده در شکل شماره ۱ ارائه شده است.

شکل ۱. الگوی مفهومی توسعه ورزش معلولین کشور عراق در بعد قهرمانی

در بخش کمی این پژوهش، میزان اثر هر یک از عوامل کشف شده در بخش کیفی این پژوهش با استفاده از مدل سازی معادلات ساختاری آزمون شد تا جهت و میزان تاثیر پارامترهای مختلف در توسعه ورزش معلولین کشور عراق در بعد قهرمانی مشخص گردد. نتایج حاصل از مدل سازی معادلات ساختاری در حالت تخمین استاندارد در شکل شماره ۲ ارائه شده است.

شکل ۲. مدل ساختاری پژوهش در حالت تخمین استاندارد

بر اساس نتایج بدست آمده از مدل ساختاری پژوهش، عوامل علی به صورت مستقیم و با وزن رگرسیونی $0/54$ بر پدیده محوری پژوهش (توسعه ورزش معلولین کشور عراق در بعد قهرمانی) اثرگذار است. همچنین، این عوامل به صورت مستقیم و با وزن رگرسیونی $0/44$ بر راهبردهای علمی شدن ورزش ملی در عراق اثرگذار می باشد. از جهتی دیگر، این عوامل به صورت دوطرفه بر عوامل زمینه ای و عوامل مداخله گر پژوهش با اوزان رگرسیونی $0/41$ و $0/36$ اثرگذار است.

عوامل زمینه ای به صورت مستقیم و با وزن رگرسیونی $0/57$ بر پدیده محوری پژوهش اثرگذار است. عوامل مداخله گر نیز به صورت مستقیم و با وزن رگرسیونی $0/61$ بر پدیده محوری پژوهش اثرگذار می باشد.

پدیده محوری پژوهش به صورت مستقیم و با وزن رگرسیونی $0/69$ بر راهبردهای توسعه ورزش معلولین عراق در بعد قهرمانی اثرگذار است. همچنین راهبردهای حاصل از توسعه ورزش معلولین عراق در بعد قهرمانی به صورت مستقیم و با وزن رگرسیونی $0/58$ بر پیامدهای حاصل از توسعه ورزش معلولین عراق در بعد قهرمانی اثرگذار است.

نتایج آزمون بوت استرپ در سطح $0/95$ و با میزان خودگردانی 5000 نمونه‌ای که به منظور بررسی تأثیرات غیرمستقیم عوامل علی بر راهبردهای پژوهش با میانجی‌گری پدیده محوری پژوهش (توسعه ورزش معلولین عراق در بعد قهرمانی) در حالت تخمین استاندارد انجام شده که نشان داد که عوامل علی به صورت غیرمستقیم و با وزن رگرسیونی $0/63$ بر راهبردهای حاصل از توسعه علمی ورزش ملی عراق اثرگذار بوده است ($P=0/000$). این نتایج با توجه به نمرات کرانه پایینی ($0/064$) و کرانه بالایی ($0/336$) فاصله اطمینان این اثر غیرمستقیم نیز، مورد تأیید قرار می‌گیرد.

جدول ۲. شاخص های برازش مطلق، تطبیقی و مقتصد مدل مفروض پژوهش

تفسیر	ملاک	مدل پژوهش	اختصار	نام شاخص	شاخص
برازش مطلوب	$P(\chi^2) > 0.05$	۰/۱۲۸	P Value	سطح پوشش کای اسکوتر	شاخص های
برازش مطلوب	GFI > 0.9	۰/۹۳۸	GFI	شاخص نیکویی برازش	برازش مطلق
برازش مطلوب	AGFI > 0.9	۰/۹۱۵	AGFI	شاخص نیکویی برازش اصلاح شده	
برازش مطلوب	RMR < 0.05	۰/۰۵	RMR	ریشه میانگین مربعات باقیمانده	
برازش مطلوب	NNFI > 0.9	۰/۹۲۹	NNFI (TLI)	برازش هنجار نشده (توکر_لويس)	شاخص های
برازش مطلوب	NFI > 0.9	۰/۹۲۵	NFI	شاخص برازش هنجار شده (بنتلر - بونت)	برازش تطبیقی
برازش مطلوب	CFI > 0.9	۰/۹۳۸	CFI	شاخص برازش تطبیقی	
برازش مطلوب	RFI > 0.9	۰/۹۱۸	RFI	شاخص برازش نسبی	
برازش مطلوب	IFI > 0.9	۰/۹۴۴	IFI	شاخص برازش افزایشی	
برازش مطلوب	RMSEA < 0.1	۰/۰۷۷	RMSEA	ریشه میانگین مربعات خطای برآورد	شاخص های
برازش مطلوب	$1 < \text{CMIN}/\text{df} < 3$	۲/۲۸۵	CMIN/df	کای اسکوتر بهنجار شده به درجه آزادی	برازش مقتصد
برازش مطلوب	PNFI > 0.5	۰/۵۵۵	PNFI	شاخص برازش مقتصد هنجار شده	
برازش مطلوب	Hoelter > 200	۲۰۷	Hoelter	شاخص هلتر	

بر اساس نتایج ارایه شده در جدول شماره دو، مدل مفروض پژوهش مطلوب ارزیابی می گردد چرا که سطح پوشش کای اسکوتر در این مدل معنی دار نبوده، نسبت کای اسکور بهنجار شده به درجه آزادی در دامنه ۱ و ۳ قرار دارد و شاخص های برازش مطلق، تطبیقی و مقتصد همگی نشان از مطلوب بودن این مدل دارند. همچنین مقدار شاخص هلتر یا حجم نمونه بحرانی هلتر که مستقیماً به کفایت حجم نمونه تمرکز دارد بایستی در مدل حاضر از عدد ۲۰۰ بیشتر باشد که مقدار این شاخص با توجه به تعداد نمونه آماری پژوهش تأیید می گردد.

بحث و نتیجه گیری

امروزه اهمیت مشارکت افراد با مشکلات و محدودیت های خاص در فعالیت های ورزشی بر کسی پوشیده نیست. اهمیت این موضوع در کشور هایی که اخیراً درگیر جنگ های مختلف بوده بواسطه بالا بودن تعداد افراد معلول و جانباز در آن کشور ها دو چندان می باشد. به همین جهت انجام هر گونه تلاش در جهت بهبود وضعیت و ارتقای شرایط ورزشی این گروه از افراد ارزشمند می باشد. در این راستا، پژوهش حاضر با هدف توسعه ورزش معلولین کشور عراق در بعد قهرمانی و کشف عوامل اثرگذار بر توسعه این حوزه از ورزش معلولین در این کشور جنگ زده انجام شده است.

در بررسی مدل ساختاری پژوهش در حالت تخمین استاندارد مشخص شد که وزن رگرسیونی عوامل مداخله گر در راستای توسعه ورزش معلولین کشور عراق در بعد قهرمانی بیشتر از دیگر عوامل اثرگذار بوده است. در همین راستا و در بررسی مدل مفهومی پژوهش مشخص شد که عواملی همچون پذیرش و باور توانایی افراد معلول در جامعه عراق به صورت کلی، و همچنین اعتماد به قابلیت ها و پتانسیل این افراد در حوزه ورزش قهرمانی و همچنین در ارتباط با توانایی دستیابی به موفقیت های ورزشی هنوز آنگونه که باید ایجاد نشده است. متأسفانه این نوع نگرش از یک جهت در بکارگیری و استفاده از پتانسیل ورزشکاران معلول و پیشکسوتان این حوزه در کشور عراق در ساختار مدیریتی ورزش معلولین و بصورت ویژه فدراسیون ورزش معلولین، کمیته ملی پارالمپیک، و همچنین در ساختار مدیریتی و مربیگری تیم های ملی ورزش معلولین کشور عراق از یک جهت، و در حوزه توسعه زیرساخت های ورزشی ویژه معلولین و یا حتی تغییر امکانات ورزشی برای استفاده ورزشکاران معلول قهرمان در این کشور سایه افکننده است. به صورتی که به زعم بیشتر مصاحبه شوندهگان "توانایی هایی پیشکسوتان معلول در عراق و در ساختار مدیریتی ورزش در این کشور

نادیده گرفته می شود". همچنین تعدادی از آنها اظهار داشتند که "زیرساخت ها و امکانات ورزشی برای ورزشکاران سالم هم بصورت مناسب در عراق وجود ندارد، چه برسد به ورزشکاران معلول!". این نوع نگرش همچنین از جهتی دیگر در رسانه های ورزشی کشور عراق به وضوح قابل مشاهده می باشد بصورتی که ورزش معلولین، علیرغم وجود مخاطب زیاد در این کشور، جایی در برنامه های ورزشی این کشور نداشته و عمده تمرکز رسانه های این کشور بر ورزش های افراد سالم و بصورت ویژه بر فوتبال می باشد. تعدادی از مصاحبه شوندگان در صحبت های خود بیان داشتند که "علیرغم وجود افراد معلول در بیشتر خانواده های عراقی، برنامه ها و مسابقات ورزشی ویژه ورزش معلولین در تلویزیون ملی عراق پوشش داده نمی شود"، در این کشور تمرکز همه رسانه ها بر فوتبال است". به همین جهت است که از یک سو اسپانسرینگ در این حوزه از ورزش جایی نداشته و عمده تمرکز حامیان مالی متمرکز بر ورزش فوتبال است و از طرفی دیگر هرگونه مشوق های مالی و معنوی در راستای مشارکت بیشتر معلولین در فعالیت های ورزشی قهرمانی در این کشور نادیده گرفته می شود. در بعد کلان در این کشور نیز سیاست توسعه ورزش در عراق همراستا با توسعه ورزش معلولین در حوزه قهرمانی نبوده و اندک تصمیمات سیاسی-حمایتی در ورزش قهرمانی در این کشور در جهت توسعه فوتبال می باشد. این در حالی است که همه وزن و تمرکز این کشور در زمان وقوع جنگ های سه گانه در عراق بر دوش همین جانبازان و معلولان جنگی بوده که در آن زمان برای دفاع از سرزمین خود در جبهه های جنگی حضور داشته اند. موردی که غالب مصاحبه شوندگان از آن ناراحت بودند: "بیشتر وزن کشور در زمان جنگ بر دوش معلولین بوده است اما در این دوران (دوران پس از جنگ) به معلولین جنگی در حوزه ورزش آنگونه که باید توجه نمی شود"، "توقع معلولین عراق در حوزه ورزش قهرمانی زیاد نیست اما همین توقعات اندک هم از طرف دولت حاکم مرتفع نمی گردد". این نتایج را می توان از جهتی همراستا با نتایج پژوهش ترهونی (۲۰۲۰) در یک راستا قرار داد. در آن پژوهش نیز مسایل مرتبط با مدیریت ضعیف و عدم وجود امکانات کافی و مشکلات ساختاری در حوزه ورزش در کشور عراق از جمله مشکلات اثرگذار بر مشارکت معلولین در فعالیت های ورزشی بود. همچنین نتایج این پژوهش را از نظر عدم توجه به انگیزه های معلولین در جهت مشارکت در فعالیت های ورزشی قهرمانی می توان با یافته های پژوهش الایتابی، عبدالامر و مشهدانی (۲۰۲۱) هم جهت دانست.

در بررسی مدل ساختاری پژوهش در حالت تخمین استاندارد مشخص شد عوامل زمینه ای، پس از عوامل مداخله گر، دارای بیشترین اثر بر توسعه ورزش معلولین کشور عراق در بعد قهرمانی بوده اند. در بررسی مدل مفهومی پژوهش مشخص شد مشارکت در فعالیت های ورزشی و به صورت کلی سبک زندگی فعال در فرهنگ عمومی کشور عراق جایی نداشته و در حقیقت مشارکت در فعالیت های ورزشی اولویت بیشتر افراد جامعه عراق نمی باشد. در این راستا ورزش معلولین و بصورت کلی مشارکت افراد معلول در فعالیت های ورزشی تفریحی، اصلاحی-درمانی و رقابتی و قهرمانی جایی در فرهنگ عمومی کشور عراق ندارد. شاید به همین جهت است که توسعه ورزش معلولین عراق در بعد قهرمانی توسط جامعه عراق حمایت نشده که این خود می تواند از یک سو بر توسعه زیرساخت های ورزش معلولین در این کشور، و از جهتی دیگر بر عدم ارتقای پایگاه اجتماعی قهرمانان ورزشی معلول در این کشور که خود مشوقی قدرتمند در راستای توسعه این حوزه از ورزش در کشور عراق بوده اثرگذار باشد. به زعم تعدادی از مصاحبه شوندگان در این پژوهش "علیرغم اینکه عمده نیازهای جسمی و روانی معلولین در عراق با ابزار ورزش مرتفع می گردد اما متأسفانه این موضوع (ورزش معلولین) در جامعه عراق و در نزد مردم این کشور از اولویت بالایی برخوردار نیست"، "بیشتر معلولین بجای حضور در رقابت های ورزشی و تخلیه هیجانات خود تمایل به استفاده از دارو برای رفع مشکلات خود دارند". در هر صورت کشور عراق کشوری است که سرانه تعداد افراد معلول در آن بواسطه حضور در جنگ های سه گانه بسیار بیشتر از دیگر کشور ها بوده که با برنامه ریزی صحیح می تواند در بالاترین سطوح رقابتی بین المللی قرار گیرد. در این راستا توجه به تعدیل عوامل قانونی و بصورت ویژه تصویب قوانین تسهیل کننده و تعدیل قوانین بازدارنده در حوزه ورزش قهرمانی معلولین در کشور

عراق با هدف حضور بیشتر ورزشکاران معلول در فعالیت ها و رقابت های ورزشی ملی و بین المللی از یک سو، و تامین اعتبارات مناسب برای این در حوزه از ورزش برای کسب موفقیت های ورزشی بیشتر و همچنین کاهش اثرات زیانبار جنگ بر این افراد باید در اولویت سیستم مدیریت ورزش کشور عراق قرار گیرد. این نتایج از جهتی همراستا با یافته های پژوهش نجاح و عبدالعامر (۲۰۲۳) و حسین (۲۰۲۳) می باشد. در پژوهش آنها نیز مشکلات انگیزشی از یک جهت و همچنین عدم باور به توانایی های معلولین در حوزه ورزش قهرمانی از جمله عوامل اثرگذار بر عدم پیشرفت ورزش قهرمانی معلولین در کشور عراق بوده است.

نتایج حاصل از مدل ساختاری پژوهش در حالت تخمین استاندارد نشان داد که عوامل علی سومین دسته از عوامل اثرگذار بر توسعه ورزش معلولین کشور عراق در بعد قهرمانی بوده است. در بررسی مدل مفهومی پژوهش نیز مشخص شد که عوامل نگرشی، آموزشی، فردی، مدیریتی، شغلی، و عوامل مرتبط با ارتباطات از جمله عوامل علی اثرگذار بر ورزش قهرمانی معلولین عراق هستند. به همین دلیل تلاش در جهت تغییر نگاه جنسیتی به ورزش معلولین در جامعه عراق با توجه به تفاوت های جنسیتی، و برای هر دو گروه از مردان و زنان، و همچنین تلاش در جهت تغییر باور مسئولین ورزش از یک سو و همچنین مراجع مذهبی در این کشور، با توجه به قدرت بالای این افراد در عراق، می تواند در توسعه ورزش قهرمانی معلولین این کشور موثر باشد. بیشتر مصاحبه شوندگان اظهار داشتند که "امکان مشارکت زنان در ورزش معلولین در عراق هم از نظر اجتماعی و هم از منظر ساختاری و امکاناتی امری دشوار است، در واقع نابرابری های جنسیتی در این کشور در حوزه ورزش معلولین هم به مانند دیگر حوزه های ورزش قابل مشاهده است". همچنین، توسعه آموزش در حوزه ورزش معلولین و بصورت ویژه تشخیص نیاز های عمومی و تخصصی مربیان ورزش معلولین در حوزه قهرمانی و استفاده از تجربه و تخصص ورزشکاران بازنشسته و همچنین بهره گیری از تخصص متخصصان داخل و خارج از کشور می تواند در این حوزه اثرگذار باشد، موردی که اکثر مصاحبه شوندگان به آن اشاره کردند. از جهتی دیگر، توجه به نیازهای ورزشکاران معلول و مرتفع کردن پیش نیاز های مادی و معنوی موفقیت در حوزه رقابت های بین المللی از ملزومات توسعه ورزش قهرمانی معلولین در عراق می باشد. این نتایج می تواند به نحوی با یافته های پژوهش ابراهیم و حسین (۲۰۱۹) هم جهت باشد. در پژوهش مذکور نیز پژوهشگران گزارش دادند که عدم وجود برنامه ریزی برای آموزش و پرورش مربیان کارآموده و مفید، عدم توجه به نیاز های مالی و معنوی ورزشکاران و همچنین، تبعیضات جنسیتی از جمله دلایل اثرگذار بر رکود توسعه در ورزش معلولین در کشور عراق است. از جهتی دیگر نتایج مذکور را می توان با یافته های نجف (۲۰۲۰) در یک راستا قرار داد.

یکی از موضوعات با اهمیت در حوزه مدیریت کلان ورزش معلولین در کشور عراق توجه به شایسته سالاری به عنوان اساسی ترین ملزومات موفقیت در مدیریت ورزش در هر کشوری است. به زعم بیشتر مصاحبه شوندگان مشارکت کننده در این پژوهش، "انتخاب مدیران شایسته و کاردان حلقه مفقوده در ورزش معلولین کشور عراق بویژه در بعد قهرمانی می باشد". عدم رعایت شایسته سالاری در حوزه ورزش قهرمانی معلولین عراق نتیجه ای به غیر از عدم برنامه ریزی های راهبردی در این حوزه، عدم اجرای برنامه های مذکور به صورت مطلوب و عدم رعایت آموزه های فرایند مدیریت عملکرد در این حوزه، عدم رعایت اصول مناسب در حوزه استعدادیابی و پرورش استعدادهای انتخاب شده، و همچنین عدم التزام به اصول ارزیابی عملکرد در زمان های مقرر و استفاده از بازخورد های دریافتی در راستای ارتقای بالاتر مدیریت ورزش معلولین در حوزه قهرمانی در کشور عراق خواهد بود.

در بررسی مدل ساختاری پژوهش در حالت تخمین استاندارد مشخص شد که عوامل علی تأثیری دوسویه بر عوامل زمینه ای و عوامل مداخله گر دارند. این بدان معنی است که تغییر در نگرش جامعه و بصورت ویژه جامعه ورزش کشور عراق به ورزش

معلولین و بلاخص توانایی و پتانسیل معلولین در این کشور در راستای کسب موفقیت های ورزشی در حوزه بین المللی، در کنار بهبود فرایند آموزش متصدیان امور ورزش معلولین در آن کشور اعم از مدیران، مربیان، سرپرستان و دیگر افراد مشغول در این حوزه می تواند از یک طرف به صورت مستقیم بر تغییر فرهنگ جامعه ورزش عراق به ورزش معلولین و همچنین ارتقای زیرساخت ها، قوانین و بصورت کلی وضعیت و موقعیت ورزش معلولین در آن کشور، و از طرف دیگر بر پذیرش معلولین در جامعه، توجه بیشتر رسانه به موضوع ورزش معلولین، و بصورت کلی افزایش مشوق های مختلف اقتصادی، سیاسی و فرهنگی اثر گذار باشد، و بصورت مستقیم نیز از آنها تاثیر بپذیرد. این تاثیرات دوسویه نشانه وابستگی و آمیختگی عمیق عوامل مذکور به یکدیگر برای توسعه ورزش معلولین کشور عراق در بعد قهرمانی می باشد. این نتایج را می توان از جهت تاثیر رسانه بر توسعه ورزش معلولین در کشور عراق با نتایج پژوهش (ریاح و غایدا، ۲۰۲۱) همجهت دانست.

یکی از نتایج قابل تامل در مدل مفروض پژوهش در حالت تخمین استاندارد، تاثیر غیر مستقیم عوامل علی بر پیامدهای حاصل از توسعه ورزش معلولین کشور عراق در بعد قهرمانی با میانجیگری پدیده محوری پژوهش می باشد. نکته حایز اهمیت اینجاست که این اثر غیر مستقیم بیشتر از تاثیر مستقیم متغیر های مذکور بر یگدیگر می باشد. به بیانی دیگر، تغییر در نگرش جامعه عراق و همچنین جامعه ورزش این کشور به ورزش معلولین و همچنین تغییر در سرفصل ها و فرایندهای آموزش در حوزه ورزش معلولین در آن کشور در کنار انتصابات مناسب در مناصب مدیریتی و بصورت کلی رعایت اصول شایسته سالاری در حوزه ورزش معلولین، در کنار ارتقای پایگاه اقتصادی ورزشکاران معلول و اشتغال زایی برای این دسته از ورزشکاران، تلاش در جهت ارتقای ادراکات خودکارآمدی این ورزشکاران و همچنین توسعه ارتباطات آنها با دیگر معلولین در کشور های پیشرفته در حوزه ورزش معلولین می تواند به میزان بیشتری بر تغییر در وضعیت ورزش معلولین در آن کشور و بصورت ویژه در راستای فرهنگ سازی، بهبود زیرساخت ها و امکانات ورزشی ویژه معلولین، اصلاح قوانین و تصویب قوانین جدید، بهبود انتصابات و بصورت کلی ارتقای حمایت های سیاسی از این حوزه از ورزش اثر گذار باشد، چرا که تلاش در جهت تغییر نگرش جامعه ورزش به ورزش در کنار بهبود آموزش و توسعه شایسته سالاری نقطه آغازین توسعه ورزش معلولین در حوزه ورزش قهرمانی در کشور عراق می باشد که می تواند آغازی بر توسعه دیگر کاستی های موجود در این حوزه از ورزش در عراق باشد. بصورت کلی نتایج این پژوهش را می توان از جهات مختلف با یافته های پژوهش های پیشین همراستا دانست چرا که ورزش عراق به دلایل مختلفی مانند زیرساخت های تخریب شده و شرایط نامناسب ورزشی و تسهیلاتی برای معلولین در آن کشور هنوز نتوانسته امکانات ورزشی حداقلی برای معلولین ورزشکار خود فراهم آورد (کمیته بین المللی پارالمپیک، ۲۰۲۴) و اندک امکانات ورزشی موجود در آن کشور نیز از استاندارد مناسبی برخوردار نمی باشد (عبدالامیر، شالان، ۲۰۲۰). از جهتی دیگر، عدم اولویت ورزش و فعالیت های بدنی در سیاست گذاری اه و برنامه ریزی های کلان آن کشور بدلیل حضور آن کشور در جنگ های مختلف ورزش معلولان در آن کشور را راکد گذاشته است (عبدالامیر، شالان، ۲۰۲۰) که به تبع آن حضور بخش خصوصی و سرمایه گذاری در این حوزه نیز نمی تواند عملکرد مطلوبی داشته باشد. از جهتی دیگر وجود تفکرات محافظه کارانه و سنتی و همچنین تفکرات مذهبی رادیکال و قدیمی مانع از توسعه ورزش معلولین در آن کشور می گردد که خود سهم بسزایی در عدم پیشرفت این حوزه از ورزش در این کشور جنگ زده ایفا می کند (ریاح و غایدا، ۲۰۲۱).

در این پژوهش، عوامل اثرگذار بر توسعه ورزش معلولین کشور عراق در بعد قهرمانی با بهره گیری از نظرات صاحب نظران این حوزه از ورزش کشور عراق کشف گردید و در قالب یک مدل مفهومی ارائه شد. بر اساس مدل ارائه شده در این پژوهش، عوامل مختلفی در قالب عوامل زمینه ای، علی و مداخله گر بر توسعه ورزش معلولین این کشور در بعد قهرمانی اثر گذار هستند که در صورت بکارگیری راهبرد های مشخص شده در این پژوهش، دستیابی به توسعه ورزش قهرمانی معلولین کشور عراق امکان پذیر خواهد بود. همچنین، میزان اثر هر یک از عوامل مذکور و همچنین تاثیرات مستقیم و غیرمستقیم آنها بر یکدیگر با استفاده از مدل سازی معادلات ساختاری بررسی شد. بر اساس مفاهیم استخراج شده از مدل مفهومی این پژوهش، تلاش در جهت تغییر در نگرش جامعه و بصورت ویژه مدیران و سیاست گذاران حاضر در حوزه ورزش معلولین کشور عراق به توانایی و پتانسیل نهفته ورزشکاران معلول در این کشور در کنار توجه بیشتر اصحاب رسانه به ورزش قهرمانی معلولین می تواند آغازی بر داستان پرفراز و نشیب توسعه ورزش قهرمانی معلولین در این کشور باشد. روایتی که بدون بهره گیری از انتصابات شایسته در حوزه های مختلف مدیریتی، اصلاح، تغییر و بهبود قوانین تصویب شده در این حوزه، رعایت روش های آموزشی صحیح و کارآمد، برقراری ارتباطات بین المللی با دیگر کشور های صاحب قدرت در این حوزه، و حمایت رهبران سیاسی و مذهبی این کشور، و از جهتی دیگر استفاده از مشوق های درونی و بیرونی برای ارتقای انگیزه معلولین ورزشکار، پایانی خوشایند به همراه نخواهد داشت. در این راستا به مسئولان ارشد ورزش معلولین در کشور عراق، بویژه مدیران فدراسیون ورزش معلولین و همچنین کمیته ملی پارالمپیک این کشور پیشنهاد می گردد تا از نتایج استخراج شده در این پژوهش در راستای توسعه ورزش معلولین این کشور در بعد قهرمانی و برای کسب موفقیت های ملی و بین المللی بیشار استفاده نمایند.

تقدیر و تشکر

نویسندگان این مقاله از همه مشارکت کنندگان در این پژوهش، همچنین مسئولین فدراسیون ورزش معلولین و کمیته ملی پارالمپیک کشور عراق به سبب مشارکت در این پژوهش و همکاری در اجرای آن قدردانی می نمایند.

References

- Abdul Amir, H. A., Shaalan M. A. (2020). Philosophical Foundations of Physical Education and Sport Applied to University Students of Central Area in Iraq According to the Social Understanding. *Indian Journal of Forensic Medicine & Toxicology*, 14(4), 56-69.
- Aghajani, N., Majidi, N., & Asgari, J. (2014). Investigating the role of the country's sports media on promoting sports in the community of veterans and disabled people. *Culture of Communication*, 3(10), 227-249. (In Persian).
- Alarabi Al Jadid (2024, Feb, 25). *Derasa Tedad Maloolin Fi Iraq*. <https://www.alaraby.co.uk/society/%D8%A5%D8%AD%D8%B5%D8%A7%D8%A6%D9%8A%D8%A7%D8%AA-%D8%B1%D8%B3%D9%85%D9%8A%D8%A9-4-%D9%85%D9%84%D8%A7%D9%8A%D9%8A%D9%86-%D8%B4%D8%AE%D8%B5-%D9%85%D9%86-%D8%B0%D9%88%D9%8A-%D8%A7%D9%84%D8%A5%D8%B9%D8%A7%D9%82%D8%A9-%D9%81%D9%8A-%D8%A7%D9%84%D8%B9%D8%B1%D8%A7%D9%82>

- [Al-Itabi, M. I. I., Abdulameer, W. H., & Al-Mashhadani, O. S. S. \(2021\). Tracking the Emergence of the Iraqi Paralympic Committee until 2020. *Review of International Geographical Education Online*, 11\(12\), 383-388.](#)
- [Bahmani, F., Bakhshayesh, H., & Hamzehloui, N. \(2012\). A Study of the Barriers to Participation of the Disabled, the Blind, and the Deaf in Public Sports in Arak City. *Research in Sport Management*, 1\(3\), 75-86.](#)
- [Hamdan, A. N. \(2016\). Breaker of Barriers? Notes on the Geopolitics of the Islamic State in Iraq and Sham, *Geopolitics*, 21\(3\), 605-627.](#)
- [Hussein, M. H. \(2023\). Adaptation strategies management and its role in the integration people with disabilities into the Iraqi National Paralympic Committee. *Modern Sport*, 22\(2\).](#)
- [Ibrahim, M. I., & Hussein, A. Y. \(2019\). An Analytical Study of the History of the National Teams'iraqi Volleyball Matches from the Sitting Position for the Period 1987-1997. *International Journal of Research in Social Sciences and Humanities*, 9\(2\), 407-412.](#)
- [International Paralympic Committee \(2024, Jan, 20\). <https://www.paralympic.org/iraq>](#)
- [Jaarsma, E. A., Dijkstra, P. U., Geertzen, J. H. B., & Dekker, R. \(2014\). Barriers to and facilitators of sports participation for people with physical disabilities: A systematic review. *Scandinavian journal of medicine & science in sports*, 24\(6\), 871-881.](#)
- [Ministry of Sport and Adolecence in Iraq. \(2024, March, 3\). *Zavi Al Ahtiajat Al Khasa*. \[https://moys.gov.iq/ar/ministry_departments/people_special_needs\]\(https://moys.gov.iq/ar/ministry_departments/people_special_needs\).](#)
- [Najah, H. A., & Abdul-ameer, Z. A. \(2023\). Tracking the historical march of the participation and achievement of Paralympic players to lift weights weighing 49 kg in the Iraq Clubs Championship for the period \(2019-2022\). *Modern Sport*, 22\(1\).](#)
- [Najaf, S. \(2020\). Measuring and comparing the level of athletic achievement for activities \(fencing, weightlifting, table tennis\) for the disabled challenge the impact of accidents and between the boy's disability challenge. *Modern Sport*, 19\(3\), 0062-0062.](#)
- [PC classification Code and International Standards \(2007\). International Paralympic Committee, Retrieved 6 July 2024.](#)
- [Riyadh, K. L & Ghaida R. H. \(2021\) Domestic violence in time of unrest, a sample from Iraq. *Medicine, Conflict and Survival*. 37:3, 205-220.](#)
- [Stempel, C. \(2006\). Televised sports, masculinist moral capital, and support for the US invasion of Iraq. *Journal of Sport and Social Issues*, 30\(1\), 79-106.](#)
- [Straus, A. & Corbin, J. \(2008\). *Basic of Qualitative Research: Techniques and Procedures for developing Grounded Theory*. \(3th Edition.\). Los Angeles: USA, Sage Publication.](#)
- [Tarhuni, S. M. \(2022, February, 26\). Accessibility for Disabled People at Peshmerga Park, Erbil, Iraq. *In 2022 8th International Engineering Conference on Sustainable Technology and Development \(IEC\)* \(pp. 199-204\). IEEE.](#)
- [World Health Organization \(2024, March, 3\). <https://www.who.int/news-room/factsheets/detail/disability-and-health#:~:text=Key%20facts,earlier%20than%20those%20without%20disabilities>.](#)